

21-25 aprilie 2003 Satu Mare *Proba teoretică* – *barem*

Pagina 1 din 6

biect	Parțial	Punct
Subject 1, total:	,	10 punct
a) La distanta z fata de centrul inelului, pe axul acestuia, forta care actioneaza asupra corpului electrizat este:		2 punct
$F_z = \frac{1}{4\pi\varepsilon_0} \frac{qQ}{R^3} z;$ 1 punct		
$F_z = kz; \vec{F}_z = -k\vec{z}.$		
Oscilatiile mici ale corpului cu sarcina electrica q, executate de-a lungul axcului perpendicular pe planul inelului, in centrul acestuia sunt armonice. 0,5 puncte Rezulta:		
$k = m\omega^2; T = 4\pi R \sqrt{\frac{\pi \varepsilon_0 mR}{qQ}}$. 0,5 puncte		
b) Forta care actioneaza asupra corpului punctiform electrizat, la distanta <i>x</i> fata de centrul inelului, in planul acestuia, este:		4 punct
$F_{x} = \frac{qQ}{8\pi\varepsilon_{0}R^{2}} \int_{0}^{2\pi} \left(1 + \frac{2x\cos\beta}{R}\right) \cos\beta d\beta; \text{ 1 punct}$		
$F_x = \frac{qQ}{4\pi\varepsilon_0 R^3} x;$ 1 punct		
$F_x = kx; \vec{F}_x = -k\vec{x}.$		
Oscilatiile mici ale corpului cu sarcina q , executate de-a lungul diametrului ielului sunt armonice. 0,5 puncte Rezulta:		
$k = m\omega^2$; $T = 4\pi R \sqrt{\frac{\pi \varepsilon_0 mR}{qQ}}$. 0,5 puncte		
Perioada rotatiei electronului ionului hidrogenoid in jurul nucleului acestuia este aceeasi cu expresiile stabilite anterior. 1 punct		
c) Intensitatea campului electric generat de un sector elementar al discului, intr-un punct de pe axul discului, la distanta z fata de planul discului, este: $Q = z\rho d\rho d\theta$		3 punc
$dE_z = \frac{Q}{4\pi^2 \varepsilon R^2} \frac{z\rho d\rho d\theta}{\left(\rho^2 + z^2\right)^{3/2}}.$ 0,25 puncte		
Ca urmare, intensitatea campului rezultant, in punctul considerat, este:		
$E_z = \frac{Q}{2\pi\varepsilon_0 R^2} \left(1 - \frac{z}{\sqrt{R^2 + z^2}} \right). $ 0,25 puncte		
Forta care actioneaza asupra corpului punctiform electrizat, aflat pe axul comun al discurilor, la distanta Δz fata de pozitia sa de echilibru este:		
$F = \frac{qQ}{\pi \varepsilon_0 R^3} \Delta z; F = k\Delta z; \vec{F} = -k\Delta \vec{z}. $ 1,50 puncte		

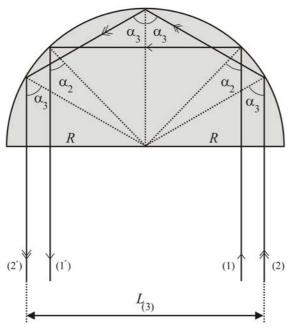
- 1. Orice rezolvare corectă ce ajunge la rezultatul corect va primi punctajul maxim pe itemul respectiv.
- 2. Orice rezolvare corectă, dar care nu ajunge la rezultatul final, va fi punctată corespunzător, proporțional cu conținutul de idei prezent în partea cuprinsă în lucrare din totalul celor ce ar fi trebuit aplicate pentru a ajunge la rezultat, prin metoda aleasă de elev.

21-25 aprilie 2003 Satu Mare Proba teoretică – barem

	Pag	gina 2 din 6
Subject	Parțial	Punctaj
Oscilatiile mici ale corpului electrizat sunt armonice. 0,5 puncte Rezulta:		
$k = m\omega^2$; $T = 2\pi R \sqrt{\frac{\pi \varepsilon_0 mR}{qQ}}$. 0,5 puncte		
Oficiu		1 punct
Subject 2, total:		10 puncte
A) -Desen corect cu traiectele luminoase principial posibile (0,5 puncte)		4

Din motive de simetrie traiectul luminos nu poate fi decat cel al unui poligon regulat cu un numar par de laturi (patrat, hexagon, octogon,.....) inscris in cercul de raza R.

Evaluarea unghiurilor de incidenta principial posibile (1,5 puncte)

Daca poligonul are 2k laturi (k = 2, 3, ...) suma unghiurilor interioare este $\beta_k = 2\pi(k-1)$. Pe de alta parte unghiurile de incidenta la interfata semicirculara

gheata-aer sunt date de
$$\alpha_k = \frac{1}{2} \left(\frac{\beta_k}{2k} \right) = \frac{\pi}{2} \left(1 - \frac{1}{k} \right), k = 2,3,4...$$

Concret:
$$\alpha_2 = 45^\circ$$
; $\alpha_3 = 60^\circ$; $\alpha_4 = 67.5^\circ$; $\alpha_5 = 72^\circ$;...

-Determinarea unghiului de reflexie totala si compararea sa cu unghiurile de incidenta principial posibile (1 punct)

Unghiul de reflexie totala este: $\theta_c = \arcsin \frac{1}{n} = 50,28^{\circ}$. Se constata ca

- 1. Orice rezolvare corectă ce ajunge la rezultatul corect va primi punctajul maxim pe itemul respectiv.
- 2. Orice rezolvare corectă, dar care nu ajunge la rezultatul final, va fi punctată corespunzător, proporțional cu conținutul de idei prezent în partea cuprinsă în lucrare din totalul celor ce ar fi trebuit aplicate pentru a ajunge la rezultat, prin metoda aleasă de elev.

21-25 aprilie 2003 Satu Mare **Proba teoretică – barem**

Pagina 3 din 6

		ina 5 um 0
Subject	Parțial	Punctaj
$\alpha_2 < \theta_c$. In schimb $\alpha_k > \theta_c$ cand $k \ge 3$.		
-Excluderea traiectului de tip patrat inscris in cercul de raza <i>R</i> (0,5 puncte) Compararea anterioara ne permite sa afirmam ca traiectul de tip patrat este exclus, ramanand posibile, cu reflexii totale, la interfata curbilinie gheata-aer, doar traiectele de tip hexagon, octogon		
- Determinarea raportului $\frac{L_{(k)}}{R}$ si unele observatii fizice (0,5 puncte)		
Din figura se observa ca distantele $L_{(k)}$ posibile sunt egale cu $2R\sinlpha_k$, adica		
$\frac{L_{(k)}}{R} = 2\sin\left[\frac{\pi}{2}\left(1 - \frac{1}{k}\right)\right], k = 3,4,5,\dots. \text{ Valori numerice: } 1,732 = \sqrt{3}.; 1,848;$		
1,902; Observatie: Deoarece in enunt se afirma ca raza emergenta are intensitatea aproape egala cu cea incidenta trebuie sa ne gandim ca numarul reflexiilor totale din interior nu este prea mare. Totusi, daca admitem posibilitatea $k \to \infty$		
rezulta un raport $\frac{L_{\infty}}{R}$ = 2, unda (evanescenta) propagandu-se superficial cu atenuare in aerul inconjurator.		

^{1.} Orice rezolvare corectă ce ajunge la rezultatul corect va primi punctajul maxim pe itemul respectiv.

^{2.} Orice rezolvare corectă, dar care nu ajunge la rezultatul final, va fi punctată corespunzător, proporțional cu conținutul de idei prezent în partea cuprinsă în lucrare din totalul celor ce ar fi trebuit aplicate pentru a ajunge la rezultat, prin metoda aleasă de elev.

21-25 aprilie 2003 Satu Mare **Proba teoretică – barem**

piect	Partial	ina 4 din (Puncta
B)		5
- Desen corect cu notatii logice (1 punct)		
s, S		
S_2		
S_1 , O		
S_1 P		
C		
S_2 O , $CP=v$		
S_2 Cr-y		
S_1		
Trainctale care interfers in D (ou CD- v) court eretate no decen. Sunt		
Traiectele care interfera in P (cu CP= y) sunt aratate pe desen. Sunt coerente sursele virtuale $S_1^{'}$ si $S_1^{''}$, respectiv $S_2^{'}$ si $S_2^{''}$ (imaginile lui		
S_1 , respectiv S_2 in oglinzile O si O $)$		
-Exprimarea diferentelor de drum (optic) pentru traiectele de la		
imaginile celor doua surse primare pana la P (1 punct)		
Cu teorema lui Pitagora putem scrie:		
$\left S_1''P\right ^2 = D^2 + (y+d+2l)^2 \text{ si } \left S_1'P\right ^2 = D^2 + (y+d-2l)^2, \text{ respectiv}$		
$ S_2 ^2 = D^2 + (y - d + 2l)^2 \text{ si } S_2 ^2 = D^2 + (y - d - 2l)^2.$		
Diferentele de patrate perfecte se scriu ca produse de sume si		
diferente $[A^2 - B^2 = (A - B)(A + B)]$ iar sumele se aproximeaza cu		
2D (vezi precizarile din enunt). Obtinem:		
$ S_1^{"}P - S_1P \approx \frac{4l}{D}(y+d); S_2P - S_2P \approx \frac{4l}{D}(y-d).$		
Exprimarea distributiilor de intensitate pe ecran (1 punct)		
Diferentelor de drum le corespund diferente de faza de tipul		
$\Delta \varphi = \frac{2\pi}{\lambda}$ (differenta de drum).		
Sursele S_1 si S_1 , determina, pe ecran, distributia de intensitate		
$I_1(y) = 2I_0 \left\{ 1 + \cos \left[\frac{8\pi l}{\lambda D} (y + d) \right] \right\}.$		
Analog, sursele $S_2^{'}$ si $S_2^{''}$ determina distributia de intensitate		
$I_2(y) = 2I_0 \left\{ 1 + \cos \left[\frac{8\pi l}{\lambda D} (y - d) \right] \right\}.$		
-Sumarea celor doua distributii de intensitate (1 punct)		
Deoarece S_1 si S_2 sunt reciproc incoerente putem scrie intensitatea totala		

- 1. Orice rezolvare corectă ce ajunge la rezultatul corect va primi punctajul maxim pe itemul respectiv.
- 2. Orice rezolvare corectă, dar care nu ajunge la rezultatul final, va fi punctată corespunzător, proporțional cu conținutul de idei prezent în partea cuprinsă în lucrare din totalul celor ce ar fi trebuit aplicate pentru a ajunge la rezultat, prin metoda aleasă de elev.

21-25 aprilie 2003 Satu Mare Proba teoretică – barem

	Pag	ina 5 din 6
Subiect	Parțial	Punctaj
$I(y) = I_1(y) + I_2(y) = \dots = 4I_0 \left[1 + \cos\left(\frac{8\pi ly}{\lambda D}\right) \cos\left(\frac{8\pi ld}{\lambda D}\right) \right].$		
- Determinarea vizibilitatii (1 punct)		
Calculand valorile $I_{\text{max;min}}$, cand $\cos\left(\frac{8\pi ly}{\lambda D}\right) = \pm 1$, gasim in final		
$V = \frac{I_{\text{max}} - I_{\text{min}}}{I_{\text{max}} + I_{\text{min}}} = \left \cos \left(\frac{8\pi l d}{\lambda D} \right) \right .$		
Oficiu		1punct
Subject 3, total:		10
a) Durata voiajului lui A masurata de B este $T = 10$ ani. 0,25 puncte		puncte 3
Durata voiajului lui A, determinata de A, este:		puncte
		1
$T' = T\sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}} = 8$ ani. 1 punct		
Varsta lui A la revenirea pe Pamant este: $V_A = 34$ ani. 0,5 puncte		
Concluzie: la reintalnirea celor doi frati gemeni, dupa voiajul lui A in		
cosmos, acesta este cu 2 ani mai tanar decat B. 0,25 puncte		
Paradoxul celor doi gemeni ($T' < T$) apare atunci cand, rationand prin simetrie ar trebui sa consideram ca A este in repaus si ca B este in miscare,		
astfel incat A ar trebui sa gandeasca despre B ca va fi mai tanar la finalul		
voiajului. 0,5 puncte		
Dar acest paradox se intemeiaza pe un rationament fals. In fapt, geamanul		
B nu participa la fazele de accelerare si de franare, existand astfel o		
asimetrie intre A si B, astfel incat este adevarat numai ca geamanul A, care		
paraseste Pamantul, si suporta efectele acceleratiilor, va fi mai tanar decat geamanul B, la revenirea sa pe Pamant. 0,5 puncte		
b) Datorita efectului Doppler, frecventele semnalelor receptionate de B in		3
timpul departarii si respectiv al apropierii lui A sunt:		puncte
\sqrt{v}		
$\upsilon_d = \upsilon \sqrt{\frac{1 - \frac{v}{c}}{1 + \frac{v}{c}}} < \upsilon; 0.25 \text{ puncte}$		
$\upsilon_d = \upsilon_1 - \frac{\upsilon}{\upsilon} < \upsilon; 0.25 \text{ puncte}$		
$\sqrt{1+\frac{1}{c}}$		
$1+\frac{\nu}{}$		
$\upsilon_a = \upsilon_1 \left \frac{c}{c} > \upsilon$. 0,25 puncte		
$\upsilon_a = \upsilon \sqrt{\frac{1 + \frac{v}{c}}{1 - \frac{v}{c}}} > \upsilon. \ 0.25 \ \mathbf{puncte}$		
Durata receptiei de catre B a semnalelor batailor inimii lui A din faza departarii		
lui A este:		
$T_{r,d} = \frac{T}{2} \left(1 + \frac{v}{c} \right)$. 0,5 puncte		
		i .

- 1. Orice rezolvare corectă ce ajunge la rezultatul corect va primi punctajul maxim pe itemul respectiv.
- 2. Orice rezolvare corectă, dar care nu ajunge la rezultatul final, va fi punctată corespunzător, proporțional cu conținutul de idei prezent în partea cuprinsă în lucrare din totalul celor ce ar fi trebuit aplicate pentru a ajunge la rezultat, prin metoda aleasă de elev.

21-25 aprilie 2003 Satu Mare Proba teoretică – barem

1.		gina 6 din
biect	Parțial	Puncta
Ca urmare, numarul batailor inimii lui A, inregistrate de B, atunci cand A se		
departeaza, este:		
$n_d = \frac{vT}{2} \sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}}$. 0,25 puncte		
$n_d = \frac{1}{2} \sqrt{1 - \frac{1}{c^2}}$. 0,25 puncte		
Durata receptiei de catre B a semnalelor inimii lui A din faza apropierii lui A,		
este:		
T(x, y)		
$T_{r,a} = \frac{T}{2} \left(1 - \frac{v}{c} \right) < T_{r,d}$. 0,5 puncte		
In aceste conditii, numarul batailor inimii lui A, inregistrate de B, atunci cand A		
se apropie, este:		
$n_a = \frac{vT}{2} \sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}} = n_d \cdot 0.25$ puncte		
$n_a = \frac{1}{2} \sqrt{1 - \frac{1}{c^2}} = n_d \cdot 0.25$ puncte		
Numarul total al batailor inimii lui A, inregistrate de B, de la despartirea si pana		
la reintalnirea celor doi frati gemeni, este:		
$n_{A,B} = n_d + n_a = vT\sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}}$. 0,25 puncte,		
Numarul total al batailor inimii lui B, inregistrate de B, de la despartirea si pana		
la reintalnirea celor doi frati gemeni, este:		
$n_{BB} = \upsilon T$. 0,25 puncte		
Rezulta:		
$n_{A,B} = n_{B,B} \sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}} < n_{B,B}$. 0,25 puncte		
Concluzie: "tineretea" lui A fata de B, la reintalnirea celor doi frati gemeni, se		
justifica prin numarul diferit al batailor inimilor lor. 0,25 puncte		
· <u>-</u>		
c) Daca la reintalnire, cei doi frati au din nou varste identice, insemneaza ca		3
voiajul lui B a anulat avantajul de 2 ani al lui A, existent la despartirea		punct
acestora.		
$t \left[\frac{v^2}{\sqrt{4v^2}} \right]$		
$\frac{t}{7} \left 4\sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}} + 3\sqrt{1 - \left(\frac{4v}{3c}\right)^2} \right + 2ani = t; \dots 1,5 puncte$		
$\begin{bmatrix} V & C & V & (3C) \end{bmatrix}$		
t = 7ani; t' = 5ani;		
$V_A = 34ani + 2ani + 7ani = 43ani;$		
$V_B = 36ani + 2ani + 5ani = 43ani$		
D	t	
Oficiu		1 pun

^{1.} Orice rezolvare corectă ce ajunge la rezultatul corect va primi punctajul maxim pe itemul respectiv.

^{2.} Orice rezolvare corectă, dar care nu ajunge la rezultatul final, va fi punctată corespunzător, proporțional cu conținutul de idei prezent în partea cuprinsă în lucrare din totalul celor ce ar fi trebuit aplicate pentru a ajunge la rezultat, prin metoda aleasă de elev.